

نانسی پلوسی، **قُل سیاسی** او**باما** خواستار تشدید تحریم علیه طبقات پایین جامعهٔ ایران شد

عجوزهٔ تحریم

سیدمهدی طالبی **پژوهشگر حوزه بین الملل**

نانسی پلوسی، رئیس سابق مجلس نمایندگان آمریکا از حزب دموکرات در نشست امنیتی مونینخ آلمان، طی سخنانی اعتراف کرد هدف از تحریم‌ها علیه ایران، ساقط کردن نظامی سیاسی بوده است.

او که شوهرش در سال ۲۰۲۲ با معرض واقعه انتقام‌گیری سیاسی قرار گرفته و به‌خاطر او در داخل خانه کتک خورد، در ۸۵ سالگی خواهران تشدید تحریم‌ها به میزانی شده که همه جامعه ایران و حتی مردم روستایی درد آن را احساس کنند.

پلوسی به دلیل آسیب‌دیدگی شوهرش از ریاست‌کناره‌گیری کرد؛ اما همچنان یکی از سران و نمادهای حزب دموکرات به شمار می‌رود. وی در مونینخ گفته است: «راهی وجود دارد که بدون استفاده از نیروی نظامی آمریکا، ایران را از بین برد. بله از ابزارهای اقتصادی و فشار اقتصادی می‌توان استفاده کرد و اقتصادشان را فلج کرد.» او در شرایطی که تنها یک هفته پیش، شهرهای ایران شاهد حضور میلیونن مردم در سالگرد پیروزی انقلاب در روز ۲۲ بهمن بود، ادعا کرده که «حکومت ایران در روستاها و بین مردم این کشور حامی دارد و باید کاری کنیم که آن‌ها هم فشار و سختی را حس کنند.»

پلوسی چه را نشان داد؟

سختان پلوسی اعتراف به نیت اصلی آمریکاست که از سوی تعدادی از جریانات سیاسی تلاش می‌شد تا نادیده گرفته شود.
دراین خصوص موارد ذیل اهمیت دارند.

۱) آمریکا تحریم‌ها علیه ایران را به بهانه موضوع هسته‌ای برقرار کرده و هدف خود از آن را ملزم ساختن تهران به توقف این برنامه معرفی می‌کرد.

سختان پلوسی حکایت دارد که هدف آمریکا موضوع هسته‌ای نیست، بلکه در هر اقدامی، ساقط کردن نظام سیاسی را مدنظر دارد. موضوع هسته‌ای و دیگر مسائل بهانه و توجیه برای اعمال فشارند.

بر همین اساس درخواست‌های آمریکا برای گذشتن هریک از ابزارهای قدرت ایران، از جمله علمی (هسته‌ای)، موشکی و نفوذ منطقه‌ای نه برای رفع نگرانی بلکه برای تسهیل برخورد با تهران صورت می‌گیرند.

۲) میان حزب دموکرات و جمهوری‌خواه درباره ایران اختلاف‌نظر تاکتیکی وجود دارد. در این میان دموکرات‌ها خود را در برابر ایران، کمی آرام و نرم‌تر تصویر کرده‌اند. آن‌ها این‌گونه نشان داده‌اند که ایران می‌تواند با حزب دموکرات ارتباط برقرار کرده، درون آن لابی‌کده حزب را تحت‌تأثیر قرار دهد. در واقعیت، دموکرات‌ها راهی برای لابی‌گری تهران در واشنگتن نیستند؛ آن‌ها قصد دارند از کنار

لحظه‌های یک انقلاب واقعی

ادامه از صفحه یک

آن‌ها در پی آن بودند تا امام مهر تأیید بر فعالیت‌های مسلحانه ایشان بزند، اما پاسخ‌ر رهبر نهضت اسلامی روشن بود: «شما معتقد به مبارزه مسلحانه هستید... من تأیید نمی‌توانم بکنم... باید توجه کرد که در این برهه هنوز ایدئولوژی مارکسیستی-سازمان عیان نشده بود و حتی جریان‌های مذهبی و روحانیون نیز نگاه مثبتی به این گروه داشتند. امام خمینی (ره) بعدها در سخنرانی خود به تاریخ ۲۳ خرداد ۱۳۵۸ به این ماجرا اشاره کردند و فرمودند: «من نتفخ که بودم، یک نفر از همین افراد آمد پیش من... آمده بود که تأیید بگیرد از من... گفت ما می‌خواهیم قیام مسلحانه بکنیم. من گفتیم: نه، قیام مسلحانه حالا و قش نیست و شما نیروی خودتان را از دست می‌دهید و کاری هم ازتان نمی‌آید.» نه اینکه حضرت امام فقط در این ایام با عملیات مسلحانه و خشونت‌بار متخلف باشند. تاریخ نشان داد که ایشان در این حساس منتهی به پیروزی انقلاب اسلامی نیز با اقدامات خشن مخالف بودند.

تظاهرات آرام

یکی از راهبردهای مبارزاتی در انقلاب اسلامی، تظاهرات بود؛ البته این تظاهرات آرام بود و دستوری برای تخریب اموال عمومی و حمله به نظامیان صادر نشده بود. ویلیام سولیوان، آخرین سفیر آمریکا در ایران با اشاره به راهپیمایی مسالمت‌آمیز مردم در تاسوعا و عاشورای ۵۷ می نویسد: «عظمت تظاهرات بار دیگر قدرت مخالفان را نشان داد... طبق برآورد سفارت، تعداد شرکت‌کنندگان در این تظاهرات در هر روز به حدود یک میلیون نفر بالغ می‌شد. در مجموع علی‌رغم فرصت مغتنم عزاداری برای انقلابیون، راهپیمایی‌ها و تظاهرات به آرامش گرایش داشت. نظم راهپیمایی در هر دوروز هم جالب‌توجه بود و از سازمان نیرومدی که آن را اداره می نمود حکایت می‌کرد.» آنتونی پارسونز، سفیر وقت انگلیس در تهران نیز درباره تظاهرات آرام مردم در محرم ۵۷ نوشته است: «راهپیمایی تاسوعا و عاشورا از نظر عظمت و انضباط و چهارچگی نمونه و بی سابقه بود... من ارقام یک میلیون تا یک میلیون و پانصد هزار نفر جمعیت را که در باره تعداد شرکت‌کنندگان در این راهپیمایی منتشر شد، اغراق‌آمیز نمی‌دانم. بیشتر راهپیمایان کسبه و بازاریان و افراد متوسط و بسیاری از آن‌ها از زن و مرد خوش لباس و مرتب بودند...» به روایت سفیر انگلیس «نظم جمعیت فوق‌العاده و بی نظیر بود.»

فریادهای «الله‌اکبر»

سر دادن ندای «الله‌اکبر» در ایام انقلاب، راهکاری بود که سران رژیم شاه را گیج کرده بود. این اقدام حرکتی نمادین به دور از خشونت بود که بر برخورد خشن رژیم شاه با مردم ختم گردید. آنتونی پارسونز، سفیر انگلیس در تهران در خاطراتش با اشاره به اولین شب محرم سال ۵۷ می نویسد: «... درست رأس ساعت ۹ که دولت مقررات حکومت نظامی و منع رفت‌وآمد را اعلام کرده بود، جمعیت به خیابان‌ها ریختند و مردم در پشت‌بام خانه‌های خود فریاد «الله‌اکبر» سر دادند. نظامیان به مقابله برخاستند و صدای شلیک مسلسل‌ها و تفنگ‌ها و حتی صدای توپ که ظاهرآ به‌وسیله تانک شلیک می‌شد، طوفانی به پا کرد. در این ساعت برق شهر هم قطع شده بود و ما در تاریکی در مقابل درب سفارت ایستاده و به صدای گیج‌کننده شلیک تیر و توپ که با فریادهای الله‌اکبر به هم آمیخته بود، گوش می‌کردیم...»

نه به قتل و غارت

در روزهای پرتنش دی و بهمن ۱۳۵۷، در سرتاسر ایران، برخی گروه‌های

این ارتباطات، افراد و گروه‌هایی را در ایران یا در میان ایرانیان بیابند که قادر باشند بر تصمیمات دولت اثر بگذارند؛ به همین خاطر گروه‌هایی که لابی‌ی ایران در آمریکا تلقی می‌شوند، پس از مدتی به لابی واشنگتن در تهران شباهت می‌یابند.

۳ آمریکا تحریم و جنگ اقتصادی را می‌پسندد؛ زیرا این تحریم برای ایران زیان و برای این کشور سود دارد. تحریم، سرمایه‌گذاری، میزان و قیمت فروش نفت ایران را کاهش و هزینه تولید آن را افزایش داده است؛ در نتیجه درآمد خالص تهران به‌شدت آسیب دیده است. در مقابل آمریکا با کاهش صادرات نفت ایران، برای نفت شیل خود بازاریایی کرده و میلیارد‌ها دلار از فروش نفت به برخی کشورها که مشتریان پیشین ایران بوده‌اند، درآمد کسب می‌کند؛ کره جنوبی یکی از این کشورهاست. تا زمانی که معادله تحریم و جنگ اقتصادی این‌گونه باشد، آمریکا به آن ادامه می‌دهد؛ تحریم نه‌تنها برای آمریکا بدون زیان که شامل منافع و سود است. تهران بیشتر کوشیده آثار تحریم‌ها بر خود را مدیریت کند؛ تلاش برای بومی‌سازی و دورزدن تحریم‌ها جزء این اقدامات هستند. اما زیان واردکردن به آمریکا در دستور کار یا امکان‌پذیر نبوده است. اگر آمریکا به سمت گزینه جنگ حرکت نکرده، به دلیل احساس زیان از آن است. اگر در تحریم نیز آمریکا احساس کند خسارت خواهد دید، از به‌کارگیری آن خودداری می‌کند. ایران می‌بایست در برابر سیاست تحریمی آمریکا، تهدیدهای متقابلی را با ابزارهای موجود خود ایجاد می‌کرد؛ در جنگ تحریمی که آمریکا استفاده ایران از شبکه مالی دلار را محدود و مسدود می‌کند، تهران ابزار مشابهی ندارد؛ پس باید در زمین دیگری پاسخ می‌داد. مزیت ایران مواجهه دشمن با وضعیت‌های نامتقارن است.

۴ در حال حاضر که مذاکرات هسته‌ای جریان دارد، گفته می‌شود آمریکا در قبال امتیازاتی که از ایران درخواست کرده، حاضر به لغو تحریم‌ها نیست و فقط اعلام کرده در صورت کسب آن‌ها، دست به حمله نظامی زده و تا تهدید به جنگ خودداری می‌کند. در دوره برجام، این رویه تکرار شده بود و اساس توافقی که برای ایران حاصل شد، بیشتر امنیتی بود. ایران بر رفع تحریم‌ها اصرار داشت؛ اما غرب در متن توافق و در تفسیر آن و همچنین نحوه اجرا به‌گونه‌ای عمل کرد که کمترین منافع اقتصادی به تهران برسد. ضربه اقتصادی به ایران، از نگاه آمریکا موثرترین ابزار برای ساقط کردن نظام سیاسی ایران بوده و از آن کوتاه نمی‌آید.

۵ برخی معتقدند دموکرات‌ها به این دلیل که از ابزار نظامی کمتر استفاده می‌کنند برای ایران بهتر از حزب جمهوری‌خواه هستند، اما در مقابل عدوی دیگری می‌گویند ضرباتی که دیدگاه‌های حزب دموکرات به ایران زده، خسارت‌بارتر از خشه‌وری‌خواهان بوده است.

۶ گرچه گفته می‌شود حزب دموکرات کمتر به استفاده از ابزار

نظامی تمایل دارد، اما در رأس بودن این حزب در جنگ جهانی آن را نقض می‌کند. بعضی این تغییر را حاصل دهه‌های اخیر می‌دانند و امروزه دموکرات‌ها را آرام تلقی می‌کنند، اما دست‌کم در برابر ایران، آمریکا در دوره دموکرات‌ها سابقه مطرح کردن تهدیدهای نظامی علیه تهران را دارد؛ قصد بیل کلیتون برای عملیات نظامی علیه اهدافی در داخل خاک ایران، احتمال حملات نظامی آمریکا در دوره او‌باما و سختان جنگی بایدن در سرزمین‌های اشغالی علیه تهران که پیش از ۷ اکتبر صورت گرفت، نشان می‌دهد دموکرات‌ها ابایی از به‌کارگیری قدرت نظامی و تهدید به‌وسیله آن نداشته‌اند.

۷ تشدید تحریم و تهدید حمله به ایران در دوره او‌باما آغاز شد. از نظر مسیر صعودی و مرحله‌به‌مرحله، دولت او‌امتداد فشارهای دولت بوش برای فروپاشی جوامع غرب آسیا و شمال آفریقا بود. در دوره او‌باما سوریه، لیبی و یمن لعمه جنگ‌شده و به‌ویرائی کشیده شدند درحالی‌که در دوره بوش سه کشور افغانستان، عراق و لبنان طعمه جنگ‌افروزی گشتند.

همان آمریکا را تحلیل کن!

پلوسی می‌گوید تنها مردم مناطق روستایی در کنار حکومت ایران باقی‌مانده‌اند. به نظر نمی‌رسد این سخن، یک تقسیم‌بندی جغرافیایی باشد. ساکنان مناطق روستایی تا زمانی که در روستاها باشند، تأثیری در انقلاب‌ها، تغییر حکومت‌ها و با حفظ آن ندارند. منظور پلوسی از روستا، شاید قشربندی اقتصادی و اشاره به طبقات پایین‌تر اقتصادی باشد؛ به‌زمع آمریکایی‌ها اقشار ثروتمند و به‌ویژه قشر متوسط بر اثر تحریم آسیب دیده و تبدیل به مخالف شده‌اند. قشر متوسط که آرزوهای برای بهبود وضعیت خود دارد و با الگو قرار دادن زندگی و داستان موفقیت ثروتمندان در رؤیای آن‌ها هستند، حالا خود را در خطر نزول به طبقه‌ای پایین‌تر می‌بیند. برای دولتمردان آمریکایی که توریک و انتزاعی فکر می‌کنند و البته آژمند تحقق هدفند، این اتفاق رخ نداده است، اما چرا واقعیت متفاوت شده است؟ درباره این مسئله سخنانی وجود دارد:

۱ قشر متوسط در ایران آسیب دیده؛ اما این قشر در ایران، سهم کوچک‌تری از جمعیت و قدرت در جوامع غربی دارد.

۲ قشر متوسط در ایران سراسری و کامل آسیب ندیده و در همین مدت، بسیاری از آن‌ها شاهد رشد بوده‌اند.

۳ علی‌رغم ضربه، اعضای جامعه‌ا طبقات مختلف می‌دانند عامل اصلی در این ضربات، تلاش‌های آمریکا

برای تحریم است؛ ازسوی‌دیگر تعلقات مذهبی و انسجام ملی، حتی در میان کسانی که مخالفند، باعث شده آن‌ها خواهان سرنگونی حکومت نباشند تا دین رسمی کشور، تمامیت ارضی و هویت ایرانی قدرتمند باقی بماند.

۴ عمده طبقه متوسط ایران که آمریکا روی آن برای تغییر حکومت حساب باز کرده است، نه‌تنها از دیدگاه‌های براندازانه سازمان منافقین و تشکیلات پهلوی حمایت نمی‌کنند، بلکه تمایلی به جناح‌های تندرو داخلی ندارند. قسمتی از روی‌گردانی آرا از احزاب اصلاح‌طلب تندرو به همین دلیل است. قشر متوسط ایران به سمت دیدگاه‌های میانه متمایل شده است؛ چه اینکه اگر هم ناراضی شده و از حضور در صندوق رأی سرباز بزند، این به معنای حضورش در خیابان نخواهد بود.

۵ حمله رژیم صهیونیستی و آمریکا طی جنگ ۱۲ روزه به ایران، اثری بزرگ بر انسجام ملی ایران داشت؛ بسیاری از کسانی که از سال ۱۳۸۸ برانداز خوانده می‌شدند، در صف حمایت از کشور قرار گرفته و با وجود تبلیغات قبل و پس از وقایع دی‌ماه، وارد صف حمایت از حکومت شدند. اقشار ناراضی که در اواخر دهه ۱۳۸۰ فعالیت‌های خود را تشدید کرده و واگرا شدند، اصلی‌ترین نمایندگان بخش‌های معترض قشر متوسطند. بخش بزرگی از قشر متوسط به حکومت متمایل بوده و قسمت دیگری نیز که در ۱۳۸۸ فعال بودند، بار دیگر با آن همگرا شده‌اند. اکثریت جمعیتی، نخبگانی و افراد اثرگذار قشر متوسط به ضدیت با آمریکا و رژیم صهیونیستی برخاسته‌اند و جنگ ۱۲ روزه تأثیری بی‌بدیل در تشدید آن داشته است.

۶ پلوسی به‌جای آنکه پول شهرها را با براندازان حساب کرده و لوکیشن روستاها را اسفارش دهد، بهتر از با خود «دودتاچهارتا» کند. چرا تمام فعالیت‌های برسازی شده اجتماعی که در مدت کوتاهی ایجاد شدند، شکست خوردند؟ در سال‌های ۱۳۹۸، ۱۴۰۱ و ۱۴۰۴، گرچه بستری برای شورش وجود داشت، اساس شورش بیشتر توسط خانه‌های تیمی تروریست‌ها و گروهک‌ها ساماندهی شدند. پوشش فعالیت این تحرکات، شورش رخ‌داده بود و خبری از پیروزی اجتماعی دشمن نبود.

۷ جامعه ایران و اقشار آن همانند جوامع غربی بر اساس مادی‌گرایی و خشونت عمل نمی‌کنند؛ بلکه زیربنای حرکت آن‌ها داریی‌های معنوی مانند دین اسلام، هویت ایرانی و تاریخ‌تمدن دیرینه است. براین اساس است که فشار اقتصادی همان‌گونه که جوامع غربی را حرکت می‌دهد، در ایران تکرار نمی‌گردد.

تاریخچه

عمومی را جایز نمی‌دانند.» در روزهایی که شاه از کشور فرار کرده بود و بیم هرج‌ومرج و ازبین‌رفتن اموال عمومی وجود داشت، یاران امام مردم را به خویشن داری فرامی‌خواندند. در ۲۷ دی ۱۳۵۷، جامعه‌وروحانیت تهران طی اطلاعیه‌ای اعلام کرد: «ملت مسلمان و مبارز ایران، در این لحظه حساس که به نخستین پیروزی مبارزات خودرسیده‌اید، با تأکید فراوان از همه شما درخواست می‌کنیم که اطاعت کامل خود را از دستور رهبر عالی‌قدر، امام خمینی نشان دهید و جلوی حمله به کلاتری‌ها و پاسگاه‌ها و مؤسسات دولتی و ملی و مأموران را بگیرسد و توطئه‌هایی را که علیه نهضت ارزنده شماس‌، تنش‌برآپ کنید.»

روز ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ که مبارزه به اوج خود رسیده بود و مردم با شکستن حکومت نظامی، موفق به ساقط‌کردن رژیم پهلوی شده بودند، احتمال بروز هرج‌ومرج در کشور وجود داشت و در این ایام، سودجویانی به دنبال بهربرداری شخصی از این شرایط بودند. در چنین شرایطی، حضرت امام خمینی با صدور پیامی از مردم خواستند «مانع آشوب و هرج‌ومرج» شوند و اجازه ندهند «آشوب‌گران مغرض به عملیاتی از قبیل غارت، آتش‌سوزی، مجازات متهمان و از بین بردن آثار علمی و فنی و صنعتی و هنری و ائتلاف اموال عمومی و خصوصی دست بزنند.» امام هشدار دادند: «دشمن برای خراب کردن چهره نهضت از طریق نفوذ دادن افراد مفسد و مغرض در میان توده مسلمان دست به چنین کارها می‌زند تا نهضت ما را ارتجاعی و وحشیانه قلمداد نماید. من اکیداً اعلام می‌کنم که هرکس دست به چنین عملیاتی بزند، از جامعه انقلابی ملت مطروود و در پیشگاه خداوند متعال مسئول است.» ایشان در ۲۳ بهمن با دیگر تأکید کردند: «باید از هر نوع خرابکاری و چپاول و آتش‌سوزی و ظلم احتراز شود و بر عموم است که از این‌گونه اعمال غیراسلامی و غیرانسانی به‌شدت جلوگیری نمایند. آنان که دست به این اعمال وحشیانه می‌زنند خان به مملکت و مخالف نهضت اسلامی هستند.»

محبت به اسیران

با ورود امام خمینی به ایران و تشکیل دولت موقت، تشکیلات اداری، سیاسی و نظامی رژیم پهلوی در آستانه انحلال قرار گرفت. در این ایام برخی از سران رژیم شاه به تبعیت از سرکرده خود از کشور فرار کردند و برخی دیگر به دست انقلابیون اسیر شدند. مردم در کوچه و خیابان، برخی عوامل ساواک را نیز به اسارت گرفتند. در اوضاعی اینچنین، حضرت امام خطاب به مردم فرمودند: «افرادی از دشمن که به‌عنوان اسیر در اختیار شما قرار می‌گیرند، هرگز مورد خشونت و آزار قرار ندهید. همچنان که سنت اسلامی است به اسیران محبت و مهربانی کنید و البته دولت اسلامی به‌موقع آن‌ها را محاکمه و عدالت را در مورد آن‌ها اجرا خواهد کرد.»

سخن پایانی

امروز بعد از گذشت ۴۷ سال از پیروزی انقلاب اسلامی، هنوز جریان «تاریخ‌پردازی» رقیب به دنبال وارونه‌سازی واقعیت است. متأسفانه به واسطه این وارونه‌سازی، برخی رویدادهای تاریخ انقلاب با تحریف جدی مواجه شده‌اند. این جریان نه تنها حقیقت را قلب کرده است، بلکه اجازه نشر و عرض‌اندام جریان حقیقی تاریخ را نیز نمی‌دهد. در چنین شرایطی باید با تولید روایت درست منطبق با اسناد در برابر این تاریخ‌پردازی ایستاد. مراکز تاریخ‌نگاری موظفند با انتشار اسناد جدید، حقیقت را آشکار کنند. صدواسمیا، آموزش‌وپرورش و سایر مراکز فرهنگی نیز به نوبه خود در این امر مسئول هستند و باید برای مقابله در این جنگ روایت‌ها خود را بیش از پیش تجهیز کنند.

فرهنگ‌نگاران

تاریخچه

دوشنبه ۲۷ بهمن ۱۴۰۴

شماره ۴۶۳۰

FARHIKHTEGANDAILY.COM

FARHIKHTEGANONLINE

تاریخچه

تاریخچه

تاریخچه

تاریخچه

تاریخچه

تاریخچه

تاریخچه

تاریخچه